

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 80. Celebrare in Ecclesia violata, seu polluta, per se gravis est
culpa.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

- honorem SS. Sacrificii; atque ad excitandam fidelium erga illud devotionem, *Ne patiantur* (inquit) *Episcopi privatis in domibus, atque omnino extra Ecclesiam, & ad divinum tantum cultum dedicata Oratoria, ab isdem Ordinariis designanda & visitanda, sanctum hoc sacrificium à secularibus, aut Regularibus quibuscumque peragi.* Ubi cum in fine subdat, ut non obstantibus privilegiis Episcopi compellant Regulares, ne hujusmodi facultatibus utantur, saltem catenus ea revocet, ut Episcopo contradicente eis uti non possint, ut sapienter advertit Magister meus Bonæspei de Euchar. disp. 9. n. 106. Cavendum proinde ne contrarium fiat: agitur enim de re gravi. Ideoque idem Author rectè etiam cum aliis communiter observat, quòd celebrare extra Ecclesiam, vel Oratorium ut supra, absque gravi causa, esse mortale peccatum, licet contradicant Sotus & Sa-
- 956 *Dixi absque gravi causa, per quam intelligitur causam necessariam.* Nam cæ interveniente, licitum est extra dictam Ecclesiam vel Oratorium celebrare cap. *sicut* de Consecrat. dist. 1. Et ibi quidem Pontifex id declarat illicitum, nisi summa eogeris necessitas. Sed consuetudo obtinuit ut id liceat, etiam non summâ exigente necessitate, in casibus sequentibus.
- 957 Primò, dum Sacerdos longam per loca infidelium peregrinationem peragit, ubi Ecclesia non occurrit, nec Oratorium. Tunc enim in altari portatili celebrare potest, ne diù Missa amittenda sit. Ita Paludanus, Sylvester, Sotus, Suarez, Card. de Lugo, Palao, Layman, &c.
- 958 Secundò, dum Ecclesiæ sunt dirutæ, fas est extra locum sacrum celebrare, ne populus sacrificio careat, cap. *concedimus* de consecr. dist. 1.
- 959 Tertio, in magno populi concursu ad solemnitatem, dum tantam multitudinem Ecclesia non capit, fas est extra illam in altari portatili juxta Ecclesiam collocato Missam facere, ne plures Missæ careant. Ita Navarrus, Vasquez, Suarez, Card. de Lugo, Coninck, Palao, &c.
- 960 Quarto, idipsum licitum est in castris pro militibus, ne diebus festis Sacro priventur. Sicut & in litore maris, ut navigantes non valentes in terram descendere, festo die Missam audiant. Vasquez, Layman, Palao, Dicastillo, Card. de Lugo, benè monens, in his & similibus casibus petendam ab Ordinario licentiam, si fieri possit. Sin minus, id sine licentia expressa fieri posse, in vim consuetudinis.
- 961 An autem extra dictos casus idem licitum sit, cum Episcopi dispensatione? omnino, si Episcopus dispensare possit: Non est autem dubium Episcopum posse concedere licentiam celebrandi in domo privata, in Oratorio ibidem divino cultui permanenter dedicato. Sed controversia est, an Episcopus concedere possit licentiam in domo privata celebrandi extra hujusmodi Oratorium, pro certo tempore, v. g. durante mordo viri nobilis, &c. id enim videri potest contra Tridentinum citatum.
- 962 Respondeo tamen id in Belgio usu receptum, ut in casu necessitatis ejusmodi licentiam Episcopi pro tempore concedant. Nec hoc est contra Tridentinum: cum scopus ordinationis ipsius solum sit tollere abusus, ortos ex continuis licentiis, absque necessitate datis, celebrandi in domibus privatis. Et eodem sensu intelligenda sunt Brevia Pauli V. & Urbani VIII. quæ à nonnullis objiciuntur. De quibus videri potest Diana p. 9. tr. 1. resol. 44.
- 963 Eadem consuetudo declarat, necessitatem quoad hoc non debere esse absolutam, sed sufficere moralem, puta quia attentis attendendis fidelium devotio, vel salus animarum hoc requirit. Neesen ubi supra dub. 4.
- Duo supersunt dubia: Primum, an in mari celebrare liceat, in altari portatili. Secundum, an Episcopo contradicente id liceat in cellis seu cameris privatis Religiosorum, qui morbo impediti inde discedere non valent ad Sacrum audiendum.
- Ad primum respondeo id, secluso periculo effusionis Dominici sanguinis, nullo jure esse prohibitum. Idedque, ubi morale periculum non imminet, id affirmant Card. de Lugo, alique plures, contra Navarrum, & alios. In eo se fundantes, quòd regulariter sit morale periculum propter continuam navis agitationem, ventorumque variabilitatem.
- Sed quia usus & experientia multorum annorum ostendit sine periculo id fieri posse; ab Hispanis & Lusitanis, in loco navis reverenter & decenter ornato, id modò deducitur in praxim. Nam adeste solet alter Sacerdos, qui, post consecrationem, calicem manu tenet, ne cadat, aut moveatur; quo periculum effusionis omnino caveatur.
- Deinde non ita subito furere solet tempestas, ut prius Missa finiri non possit: solet enim à peritis Navarchis prævideri. Et in omnem eventum periculo modo dicto poterit occurrere. Videri potest noster Franciscus à Jesu Maria n. 63. ubi ex Philiberto refert Clementem VIII. & Paulum V. concessisse navigantibus in Indiam, ut sereno caelo, & tranquillo mari celebrare possint.
- Ad secundum respondeo affirmativè cum sapientissimo Patre nostro Lezana, Hieronymo Garcia, nostro Gabriele à S. Vincentio, Dicastillo, Diana, quos citatos sequitur noster Franciscus à Jesu Maria ibidem n. 62. Hoc enim Canonice Regularibus sancti Salvatoris Lateranensis, & consequenter aliis Regularibus, cum ipsis communicantibus, 18. Maji 1565. (post Tridentinum, & cum derogatione ipsius) concessit Pius IV. ut videre est apud Peregrinum in compend. privileg. Congreg. Regular. tit. *infirmi* §. 2. & apud Peyrinis to. 1. privileg. Minor. in Constitut. Iyrini n. 34. Sed & post Pium IV. Gregorius XIII. in Bulla *deces Romanum Pontificem*, Religiosis Societatis Jesu concessit, ut in Oratoriis & Capellis, quæ Provinciales Societatis pro scriptis in domibus, Collegiis, & aliis locis, ubi aliqui Societatis residerent, approbaverint, & ad divinum cultum dumtaxat deputaverint, Missæ, & alia divina Officia celebrari possint, nullius alterius ad id requisita licentiâ. In quo etiam privilegio alii Regulares communicant.

CAPUT LXXX.

Celebrare in Ecclesia violata, seu polluta, per se gravis est culpa.

Ex modis Ecclesia violatur. Primò per voluntarium homicidium injustum, in Ecclesia commissum, cap. *si motum* de Consecr. Eccles.

Dixi 1.º. *voluntarium.* Neque enim violatur per homicidium casuale. 2.º. *injustum.* Si enim in defensionem propria vite, cum debito moderamine, Ecclesia, juxta plerosque Doctores, non violatur. Verùm Doctores illi supponunt, injustum vite invidiam justè occidi posse, dum in vasus aliter vitam suam non potest servare. Cuius oppositum probavimus to. 2. ad quintum Decalpræcept. 3.º. *in Ecclesia commissum.* Neque enim violatur per solam mortem in Ecclesia subsecutam, si causa mortis, licet injusta, extra Ecclesiam posita fuerit.

Secundò violatur per sanguinis effusionem in Ecclesia injuriosè factam, can. *Ecclesiâ* de Consecr. dist. 1. Imò & per grave vulnus in Ecclesia injuriosè acceptum, quamvis extra Ecclesiam sanguinem

guinem emittat. Sumitur ex can. *si Ecclesia de Consecrat. dist. 1.*

970 Tertio per humani seminis effusionem mortalem, intra Ecclesiam, sive cum complice, sive sine complice, cap. *si qui de sent. excom. in 6.* & cap. *unico de Consecrat.* Violatur itaque per pollutionem voluntariam. An etiam per copulam conjugalem, si habita sit causa necessitatis, ad vitandam incontinentiam à conjugibus in Ecclesia diu morari compulsi? Negant Sylvester, Covarruias, Suarez, Coninck, Lessius, Sanchez. Sed hoc pendet à resolutione questionis, quæ quaeritur, an copula illa, in Ecclesia eo prætèxtu à conjugibus exercita, sit, vel non sit mortale peccatum. Si enim sit mortale peccatum, per eam Ecclesia violatur. De ista questione nos ubi de matrimonio.

971 Quarto per sepulturam excommunicati in Ecclesia, cap. *consulaisi de consecr. Eccles.* Post Concilium tamen Constantiense, debet talis excommunicatus esse vitandus, id est nominatim denunciatus, vel notorius Clerici percussor. Aliàs Ecclesia non violatur. Videtur, Navarrus, Suarez, Coninck, nosser Gabriel à S. Vincentio, Bonapreci, Franciscus à Jesu Maria.

972 Quinto per sepulturam non baptizati in Ecclesia, cap. *Ecclesia de Consecr. dist. 1.*

973 Sexto per simultaneam (non successivam) destructionem majoris partis parietum Ecclesiæ, cap. *igness de Consecr. Eccles.*

974 Nullo tamen ex sex illis modis Ecclesia violatur, nisi de facto ita publicè constet, ut notorium sit. Franciscus à Jesu Maria n. 67. & Doctores communitur. Non itaque per pollutionem v. g. vel copulam non publicam. Tunc namque Ecclesia non indiget purificatione, quæ est actus publicus.

975 Per aliquem autem ex sex allatis modis non solum violatur Ecclesiæ consecratio, sed & benedictio. Quorum consecratio ab Episcopo fit, adhibito chrismate. Benedictio verò sine chrismate, etiam à Sacerdote simpliciter, ex concessione Episcopi, vel Papæ.

976 Porro violatâ Ecclesiâ aliquo ex sex illis modis, etiam cæmeterium cænicè violatum, non e contra, cap. *unico de Consecr.*

977 Quòd si Ecclesia consecrata violata fuerit, reconciliari debet per Episcopum, vel alium de ejus licentia, cum aqua cineri immixta, quam Episcopus benedixit, cap. *aqua de Consecr. Eccles.* Tamen si simplex Sacerdos, ut habet Rituale Romanum, ex privilegio Pontificis, Ecclesiam ab Episcopo consecratam reconciliare possit, ritu in Pontificali præscripto, cum aqua ad hunc usum ab Episcopo benedicta.

978 Si autem Ecclesia, solum benedicta, violata fuerit, reconciliari potest per simplicem Sacerdotem, cum aqua benedicta communi, cap. *si Ecclesia de Consecr. cum aspergillo de herba hyssopo. Rituale Rom.* Simplex tamen Sacerdos ad hoc habere debet licentiam Episcopi, vel ejus Vicarii. Neelen dub. 15.

979 Igitur quòd in Ecclesia violata celebrare gravis sit culpa, Doctores probant ex eo quòd in ea celebrans in re gravi faciat contra justam Ecclesiæ prohibitionem, quæ jubet divina Officia suspendi in Ecclesiis profanatis extra. de Consecr. cap. *si in Ecclesia. Et idèd si Ecclesia violatur, Sacerdote celebrante* (ait S. Thomas q. 84. a. 3. ad 2.) *dimittatur Missa, si ante Canonem. Perficiatur, si is est inceperit. Propter necessitatem tamen* (addit S. Doctor) *potest hoc Sacramentum peragi in domibus non consecratis, vel violatis, sed tamen de consensu Episcopi.*

980 Per Missam verò celebrationem in Ecclesia violata, bonâ fide factam (ut in casu proximè dicto)

Tom. III.

etiam) illam reconciliari docent quidem Recentiores nonnulli: eò quòd Missa sacrarum actionum sit sacratissima. Sed contrarium est verum. Quia ex eo quòd Missa sacrarum actionum sacratissima sit, non magis est consequens quòd per eam Ecclesia reconcilietur, quàm quòd per eam Ecclesia consecratur. Sicut igitur Ecclesia nondum consecrata, nec benedicta, non consecratur per Missam in ea celebrationem; ita nec reconciliatur. Et ratio à priori est, quia sicut consecratio & benedictio, sic reconciliatio Ecclesiæ non fit nisi per sacros ritus ad id ab Ecclesia institutos & designatos. Hæc enim omnia, utpote Canonico jure introducta, secundùm Canones sunt perficienda. Nullus verò Canon Missæ celebrationem instituit vel designavit ad Ecclesiæ consecrationem, benedictionem, reconciliationem. Unde opinionem illam Recentiorum (utique Diana, Tamburini, Bordonii, &c.) merito rejiciant omnes alii passim, ut Navarrus, Azorius, Layman, Card. de Lugo disp. 20. sect. 4. &c.

CAPUT LXXXI.

Ad celebrandum sub mortali requiritur Altare ab Episcopo consecratum, saltem portatile. Requiritur item ornatus Altaris ab Ecclesiâ præscriptus.

981 **C**onstat ex cap. *altare de Consecr. dist. 1.* Tunc verò altare portatile perdit suam consecrationem, quando in nulla parte fracti lapidis calix & hostia commodè potest collocari. Quia altare istud tantæ magnitudinis esse oportet, ut pedem calicis & patenam commodè absque cadendi periculo capere queat. Quam magnitudinem si reineat post fractionem, suam retinebit consecrationem.

982 Altare verò fixum consecrationem suam amittit, non solum per fractionem, verum etiam per separationem à reliqua structura altaris, seu lapidis, vel mensæ superioris ab inferiori structura. Quia consecratio ex usu & sensu Ecclesiæ pendet à conjunctione lapidis, seu mensæ superioris cum structura inferiori.

983 Porro ornatus altaris pro Missæ celebratione requirit tres mappas præter corporale, ut præscribit Pius V. in suo Missali, & Clemens VIII. in rubricis Missalis. Debent autem mappæ illæ esse benedictæ, uti Missale præscribit. Tamen si in necessitate, dum benedictæ non habentur, adhiberi possint mappæ Laicorum, quæ tamen profanis usibus non possint amplius deservire.

984 Præterea requiritur corporale (consecratum ab Episcopo, vel alio potestatem habente cap. *consulto de Consecr. dist. 1.*) per quod representatur sydon, quæ Christi corpus in sepulchro fuit involutum. Palla etiam, quæ parte respicit calicem, debet esse benedicta, & quamvis esse possit ex serico & auro quoad superiorem partem, linea esse debet quoad inferiorem, uti habetur in eodem Missali.

985 Tertio requiritur purificatorium, similiter benedictum. Nec corporalia verò cap. *sacris dist. 23.* nec purificatoria (ob reverentiam Dominici sanguinis quo imbuta sunt) à Laicis, imò ne à sacris quidem virginibus attingi possunt, nisi postquam à Sacerdote, vel Diacono, leviter lota fuerint.

986 Quarto sub mortali requiritur in altari lumen cap. *ult. de celebrat. Miss.* Et quamvis ibi non jubeatur duas candelas accendi, nec alio canone legatur præceptum, consuetudo tamen obtinet ut accendantur duæ, & quidem cæcæ, ut Missalis rubrica præscribit; ita ut Suarez mortale putet celebrare cum solis candelis ex sevo.

C c